

7. november

Bilag til DAS

2018

Oversigt

Bilag til dagsordenspunkt 4: Analyse af behov for længerevarende botilbud til voksne med høretab og yderligere funktionsnedsættelser

Bilag 1: Analyse af behov for boliger til voksne med høretab og yderligere funktionsnedsættelser..... Side 3

Bilag til dagsordenspunkt 5: Årshjul 2019

Bilag 2: Arshjul 2019..... Side 20

Bilag til dagsordenspunkt 7: KL's koordinationsforum den 14. november 2018

Bilag 3: Brev fra DASSOS vedr. Kofoedsminde..... Side 21

Bilag til dagsordenspunkt 9: Status på de særlige pladser i psykiatrien

Bilag 4: Høring om ændring af de særlige pladser i Psykiatrien..... Side 24

Bilag 5: Brev fra KKR Hovedstaden til KL vedr. De særlige pladser i Psykiatrien..... Side 39

Bilag 6: Brev fra KKR Midtjylland til KL vedr. De særlige pladser i Psykiatrien..... Side 41

Bilag 7: Pressemeddelelse fra KL og Danske Regioner vedr. De særlige pladser i Psykiatrien..... Side 43

Bilag 1 - Analyse af behov for boliger til voksne med høretab og yderligere funktionsnedsættelser

Analyse fra arbejdsgruppe med deltagere fra Aalborg Kommune og Region Nordjylland

INDHOLD

1	Baggrund, formål og indhold	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Formål	3
1.3	Tilgang for afklaring af behovet for pladser på længere sigt.....	4
1.4	Analysens indhold	4
2	Beskrivelse af målgruppen.....	5
2.1	Målgruppen.....	5
2.2	Målgruppens funktionsnedsættelser.....	5
2.3	Målgruppens indsatsbehov	5
2.4	Formålet med indsatsen	6
3	Analyse af nuværende tilbud og udbud af pladser til målgruppen	7
3.1	Status på nuværende kapacitet og efterspørgsel på landsplan	7
3.1.1	Kapacitet i Jylland.....	7
3.1.2	Kapacitet i Østdanmark	8
3.2	Beskrivelse af historik og udvikling i efterspørgsel til tilbud til målgruppen i Aalborg Kommune og Region Nordjylland	8
3.2.1	Aalborg Kommune ved Kridtsløjfen.....	8
3.2.2	Region Nordjylland ved Center for Døvblindhed og Høretab	8
3.2.3	Prognose for udskrivningsflow og ledige pladser de næste 10 år på Kridtsløjfen.....	9
4	Prognose for efterspørgsel og ledig kapacitet til målgruppen	10
4.1	Prognose for efterspørgsel efter pladser til målgruppen i Jylland de næste 4 år	10
4.2	Behovet for kapacitet til målgruppen i Jylland de næste 4 år	10
4.3	Eventuelle udfordringer i forhold til at sikre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel med afsæt i det nuværende antal pladser til målgruppen.	11
5	Konklusion	12

1 Baggrund, formål og indhold

1.1 Baggrund

I Region Nordjylland har Center for Døvblindhed og Høretab (CDH) over en længere periode på 4 år oplevet en øget efterspørgsel på midlertidige botilbud efter servicelovens §107 for voksne med høretab og yderligere funktionsnedsættelser.

CDH vurderer, at flere af disse borgere ud fra deres nuværende funktionsniveau har behov for et længerevarende botilbud nu eller på sigt. Afhængigt af målgruppens behov kan der eventuelt blive behov for, at anvende bostøtte i egen bolig eller oprette botilbud efter serviceloven til målgruppen.

CDH får henvendelser fra kommuner i hele Jylland og der er kun ganske få aktører på landsplan, der kan imødekomme behovet for boliger til målgruppen. Disse ydelser leveres i dag på Kridtsløjfen og CDH i Aalborg samt CFD på Fyn og Sjælland. Grundet den store geografiske afstand til CFD, kan der også fremadrettet forventes henvendelser til tilbuddene i Aalborg fortrinsvist fra kommunerne i Jylland.

Der er i slutningen af 2017 blevet afholdt møde mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland med henblik på indledende drøftelser af, hvordan der fremadrettet kan sikres tilstrækkelig kapacitet til målgruppen. På mødet blev det aftalt, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som får til opgave at gennemføre en analyse af målgruppen og dens behov, herunder afklare behovet for øget kapacitet af botilbud eller bostøtte i egen bolig til målgruppen. Analysen behandles i foråret, 2018 på møde mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland, Speciaalsektoren.

1.2 Formål

Formålet med analysen er at skabe overblik over målgruppens behov, nuværende kapacitet i relation til botilbud eller bostøtte i egen bolig og fremtidigt behov. Det kan således både handle om behovet for og kapacitet i forhold til længerevarende botilbud, bostøtte i egen bolig og/eller andre ydelser i relation til målgruppens bolig- og støttebehov.

Som led i dette bør det afklares om der på kort og længere sigt er behov for at oprette yderligere længerevarende pladser og/eller om der er behov for yderligere kapacitet i forhold til at kunne yde en individuel og/eller gruppebaseret indsats overfor borgere i eget hjem.

Dette skal bruges til at sikre, at der nu og på længere sigt er tilstrækkelig kapacitet til målgruppen, sådan at fremtidig efterspørgsel fra kommunerne i og uden for Nordjylland, kan imødekommes.

1.3 Tilgang for afklaring af behovet for pladser på længere sigt

Til afklaringen af behovet for pladser til målgruppen på længere sigt er der blevet oprettet en arbejdsgruppe med deltagere fra Aalborg Kommune og Region Nordjylland:

- Aalborg Kommune:
 - o Henriette Nielsen, Leder af Kridtsløjfen
 - o Charlotte Bang Mathisen, Assisterende leder i visitationen Voksen Handicap
- Region Nordjylland:
 - o Lars Søbye, Forstander for CDH,
 - o Lotte Hornung, Viceforstander for CDH
 - o Jens Teisen, planlægger i Specialektorens administration

Arbejdsgruppens analyse er blevet behandlet på møde i foråret 2018 på møde mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland med deltagelse fra:

- Region Nordjylland: Martin Bjørn Jensen, Lars Søbye og Lotte Hornung
- Aalborg Kommune: Ove G. Jensen, Johnny Hein Danielsen, Henriette Nielsen og Charlotte Bang Mathisen.

1.4 Analysens indhold

Analysen indeholder en beskrivelse af målgruppen for længerevarende botilbud, bostøtte i egen bolig og/eller andre ydelser i relation til målgruppens bolig- og støttebehov, herunder:

- A. Beskrivelse af målgruppen, som er en del af de nye henvendelser fra kommunerne i Jylland, herunder en beskrivelse af målgruppens behov
- B. Analyse af nuværende tilbud og pladser til målgruppen
- C. Analyse af udbud på nuværende tilbud samt forventet efterspørgsel efter pladser til målgruppen
- D. Beskrivelse af eventuelt behov for øget kapacitet i forhold til håndtering af eventuel ubalance mellem udbud og efterspørgsmål efter pladser til målgruppen

2 Beskrivelse af målgruppen

Nedenfor har arbejdsgruppen udarbejdet en kort beskrivelse af målgruppen, som er en del af de nye henvendelser fra kommunerne i Jylland, herunder en beskrivelse af målgruppens behov.

Ved beskrivelsen af målgruppens behov for bolig og bostøtte, er der bl.a. lagt vægt på:

- Målgruppens funktionsnedsættelser.
- Målgruppens behov i relation til indsatsen på botilbud eller bostøtte i egen bolig.

2.1 Målgruppen

Målgruppen er overordnet defineret ved at matche målgruppen på Kridtsløjfen, som er voksne borgere med høretab og yderligere funktionsnedsættelser, og som har behov for et længerevarende botilbud med enten vågen nattevagt eller rådighedsvagt/tilkald. Målgruppen kan ikke nøjes med bostøtte i egen bolig.

2.2 Målgruppens funktionsnedsættelser

Målgruppen har forskelligt støttebehov afhængigt af funktionsnedsættelserne, jævnfør Kridtsløjfens målgruppebeskrivelse:

- Botilbuddet Kridtsløjfen er primært tilbud til døve/tegnsprogsbrugende borgere med funktionsnedsættelser af forskellig karakter. Fælles for målgruppen, er brugen af tegnsproget som den primære kommunikationsform. Målgruppen har et meget varieret funktionsniveau. Der kan både være tale om døve borgere med let eller betydelig nedsat funktionsevne. Det kan eksempelvis være fysisk handicap som spasticitet, gangbesvær, synshandicap eller kørestolsbrugere. Der ud over kan borgere i målgruppen have lettere eller betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Det kan være borgere med udviklingsforstyrrelser som ADHD, social emotionelle forstyrrelser, autisme, borderline, erhvervet hjerneskade eller udviklingshæmning.

2.3 Målgruppens indsatsbehov

Målgruppen har behov for et længerevarende botilbud, hvor der tilbydes en indsats efter servicelovens § 85 leveret i bolig efter 105 almenboligloven eller § 108 i serviceloven, herunder hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder eller kompenserende støtte i forhold til mangel på færdigheder eller fysiske funktionsnedsættelser (kompenserende, udviklende og vedligeholdende).

Af hensyn til målgruppens behov, som ikke kan udsættes og tilpasses skemalagte indsatser, er der behov for et døgnbemandet botilbud. Målgruppen kan dermed ikke nøjes med bostøtte i egen bolig.

2.4 Formålet med indsatsen

Formålet med indsatsen er at styrke den enkeltes funktionsmuligheder eller at kompensere for nedsat funktionsevne, og indsatsen tager således sigte på, at den enkelte kan bevare eller forbedre sine psykiske, fysiske eller sociale funktioner.

Via samspil og kommunikation bør der i indsatsen lægges vægt på at tilbyde et kommunikativt miljø, hvor sprog og begrebsverden styrkes og udvides og hvor der er mulighed for trivsel og udvikling i voksenlivet.

Dette bør ske med afsæt i en kommunikationspædagogisk tilgang, som understøtter målgruppens behov, og som anvender alle tilgængelige kommunikationsformer, herunder bl.a.:

- Hørespecifik tilgang:
 - o Tilgangen tager sit udgangspunkt i den særlige faglige viden, der er om arbejdet med mennesker med høretab. Der er især fokus på relationsarbejde og på den enkelte borgers sprogkode. Der er ligeledes fokus på indretning af det fysiske og psykiske miljø med udgangspunkt i, hvordan der kompenseres bedst for høretabet.
- Tegnsprogsbaseret tilgang: Der anvendes tegnsprog tilpasset den enkelte borgers forudsætninger.
- Totalkommunikation
 - o Metoden totalkommunikation giver mulighed for at tilpasse kommunikationstilgangen ud fra den enkeltes forudsætninger. Dette gør den brugbar til mennesker med høretab og synsnedsættelse, da det her er nødvendigt, at se på det enkelte menneske og ud fra dette tilpasse kommunikationen.

3

Analyse af nuværende tilbud og udbud af pladser til målgruppen

Nedenfor fremgår en beskrivelse af:

- Status på nuværende kapacitet og efterspørgsel efter pladser til målgruppen
- Status på nuværende kapacitet og efterspørgsel af midlertidige og længerevarende botilbud til målgruppen på landsplan
- Beskrivelse af historik (bl.a. hidtidigt udskrivningsflow) og udvikling i efterspørgsel på længerevarende botilbud og bostøtte i egen bolig samt eventuelle afslag til borgere i målgruppen.
- Prognose for udskrivningsflow og ledige pladser de næste 10 år for Kridtsløjfen.

3.1 Status på nuværende kapacitet og efterspørgsel på landsplan

3.1.1 Kapacitet i Jylland

Der er i dag fuld kapacitetsudnyttelse af Kridtsløjfens 18 pladser med længerevarende botilbud til målgruppen.

Derudover er i dag fuld kapacitetsudnyttelse af CDH's pladser med midlertidigt botilbud til målgruppen og der er løbende behov for kapacitetsudvidelse.

I Region Syddanmark tilbydes der botilbud for unge samt midlertidigt botilbud for voksne på Center for Høretab i Fredericia, herunder:

- botilbud for unge med høretab på STU-forløb, hvor der tilbydes 6 pladser efter servicelovens § 66. Der er pt. fuld kapacitetsudnyttelse af pladserne (jfr. Tilbudsportalen)
- midlertidigt botilbud til voksne efter servicelovens § 107, hvor der tilbydes 6 pladser efter servicelovens § 107. Heraf anvendes 5 af pladserne pt. (jfr. Tilbudsportalen)

Kridtsløjfen er således det eneste længerevarende botilbud for målgruppen i Jylland og med det nuværende antal pladser er der ikke ledig kapacitet til målgruppen i Jylland.

Tilbud med længerevarende botilbud til målgruppen i Aalborgområdet, forventes som minimum at have Jylland som optagegrundlag.

Målgruppen i Syddanmark kan dog, som det fremgår nedenfor, både anvende tilbud i Nordjylland og Østdanmark.

3.1.2 Kapacitet i Østdanmark

I Østdanmark tilbydes der længerevarende botilbud for målgruppen på CFD (tidligere Center for Døve) på Fyn (Nyborg) og Sjælland (Søborg).

I Nyborg tilbydes CFD botilbud for personer, som er døve, døvblinde eller har et betydeligt høretab, og som har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, psykiatriske lidelser eller lignende udfordringer. Til denne målgruppe tilbyder CFD 25 døgnpladser efter lov om Social Service § 107/108 og døgnstøttet § 85. Af tilbudsportalen fremgår det, at der på nuværende tidspunkt er 0 ledige pladser på tilbuddet.

I Søborg tilbydes CFD botilbud til voksne, der er døve, døvblinde eller har et betydeligt høretab og som har brug for særlig støtte med 38 lejligheder efter § 105 samt 1 midlertidig bolig efter § 107 og 1 bolig efter § 108. Af tilbudsportalen fremgår det, at der på nuværende tidspunkt er 0 ledige pladser på tilbuddet.

Der er således ikke ledig kapacitet til målgruppen i Østdanmark.

3.2 Beskrivelse af historik og udvikling i efterspørgsel til tilbud til målgruppen i Aalborg Kommune og Region Nordjylland

3.2.1 Aalborg Kommune ved Kridtsløjfen

I Aalborg Kommune tilbydes målgruppen botilbud på Kridtsløjfen, hvor der efter almenboliglovens § 105 tilbydes 18 pladser.

På Kridtsløjfen har der været følgende udskrivningsflow og udvikling i efterspørgslen på døgntilbud til voksne:

- Over de seneste 5 år har der været en udskrivning på 1 borger.
- Der har inden for det seneste år været 4 forespørgsler om pladser på Kridtsløjfen enten telefonisk eller på skrift, som har fået afslag på tilbud. Henvendelserne har ikke medført anledning til optag på venteliste.
- Aalborg Kommune har pt. 1 borger på venteliste til Kridtsløjfen, hvor pågældende borger i dag anvender § 107 tilbud på CDH.

3.2.2 Region Nordjylland ved Center for Døvblindhed og Høretab

I Region Nordjylland tilbydes CDH til målgruppen af mennesker med høretab, døgn- og aflastningstilbud til børn med høretab efter servicelovens § 66 samt midlertidigt døgntilbud til voksne med høretab efter § 107.

På CDH har der været følgende udskrivningsflow og udvikling i efterspørgsel på døgntilbud til voksne:

- Den første borger i målgruppen blev optaget på CDH for 4 år siden og der er i dag 8 borgere med høretab og yderligere funktionsnedsættelser der anvender CDH's midlertidige botilbud efter servicelovens § 107. 5 af disse borgere kommer fra børnegruppen på CDH. 3 af de borgere der er visiteret til CDH's botilbud efter § 107 er således borgere der kommer udefra.
- 4 ud af de 8 borgere kommer fra Aalborg Kommune, mens de 4 øvrige borgere er fra kommuner i Jylland.
- Ud over de nuværende 8 borgere har der været henvendelser fra 3 kommuner som ønsker plads til borgere, som alle er fyldt 18 år inden for det næste 2 år og dermed er i målgruppen for et længerevarende botilbud efter § 108 inden for en kort tidshorison.
- Dertil er der konkrete henvendelser fra kommuner om to navngivne borgere med ønske om plads på midlertidigt botilbud i 2018

3.2.3 Prognose for udskrivningsflow og ledige pladser de næste 10 år på Kridtsløjfen

For Kridtsløjfen er der følgende forventninger:

- Inden for de næste 10 år forventes der ikke at være nedgang i antallet af beboere på Kridtsløjfen, som følge af udskrivning.
- Med den nuværende aldersfordeling og forventede levealder for målgrupper, forventes der derudover ikke at være nedgang i antallet af beboere på Kridtsløjfen som følge af dødsfald, de næste 10 år.

Med dette forventes der ikke at være ledige pladser på Kridtsløjfen de næste 10 år.

4 Prognose for efterspørgsel og ledig kapacitet til målgruppen

Nedenfor fremgår en beskrivelse af:

- Prognose for efterspørgsel efter pladser til målgruppen i Jylland de næste 4 år – bl.a. som følge af tilgang af nye voksne i målgruppen.
- Behovet for kapacitet til målgruppen i Jylland de næste 4 år (med angivelse af behovet for pladser i de enkelte år).
- Eventuelle udfordringer i forhold til at sikre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel med afsæt i det nuværende antal pladser til målgruppen.

4.1 Prognose for efterspørgsel efter pladser til målgruppen i Jylland de næste 4 år

På CDH kan der fortsat forventes henvendelser fra hele Jylland vedrørende nye borgere i målgruppen. Tilsvarende forventes et længerevarende botilbud til målgruppen i Aalborgområdet, som minimum at have Jylland som optagegrundlag. Ud fra aktuelle henvendelser og erfaringer på CDH forventes der efterspørgsel efter længerevarende botilbud i Aalborgområdet fra minimum en ny borger om året.

Samlet set kan der med afsæt i nuværende borgere på CDH og forventningen om nye henvendelser potentielt være behov for plads til yderligere 11 – 12 borgere på længerevarende botilbud over de næste 4 år. 8 af disse 12 borgere er fra kommuner i Nordjylland.

Dertil kan der ud over voksne med høretab og andre funktionsnedsættelser være borgerere som er hørende men som har behov for en tilsvarende indsats med længerevarende botilbud, idet de har behov for et døgntilbud med et tegnsprogsmiljø, eksempelvis borgere som på trods at være hørende ikke udvikler talesprog og som derfor har behov for et visuelt miljø.

4.2 Behovet for kapacitet til målgruppen i Jylland de næste 4 år

På Kridtsløjfen forventes der fuld kapacitetsudnyttelse af pladserne de næste 10 år. Med dette forventes der at være behov for øget kapacitet med flere pladser med længerevarende botilbud til målgruppen i Jylland.

- Behovet for øget kapacitet over de næste 4 år afspejler sig i prognosen for efterspørgsel ovenfor, samt opgørelsen i bilag A, hvoraf det fremgår, at 11-12 borgere inden for en periode 4 år vurderes at være i målgruppen for et længerevarende botilbud. Prognosen er baseret på CDH's kendskab til nuværende beboere på CDH samt en forventning om en ny borger pr. år.

Med dette forventes der at være behov for følgende antal pladser (ud over pladserne på Kridtsløjfen) med længerevarende botilbud til målgruppen i Jylland i de enkelte år:

- 2018: i alt 4-5 pladser
- 2019: i alt 5-6 pladser
- 2020: i alt 7-8 pladser
- 2021: i alt 9-10 pladser
- 2022: i alt 11-12 pladser

Med afsæt i ovenstående prognose mangler der således 11-12 pladser i 2022. Heraf er der behov for 8 pladser til borgere fra Nordjyske kommuner, som kommer fra 6 forskellige kommuner. Ovenstående prognose er baseret på kendte borgere, der for de flestes vedkommende anvender et § 107 tilbud på CDH.

Som det fremgår af bilag A vil der for flere borgere være behov for en overgang fra midlertidigt botilbud på CDH (§ 107) til et længerevarende botilbud (§ 108). Den samlede kapacitet af midlertidigt og længerevarende botilbud til voksne med høretab bør koordineres med henblik på at sikre balance mellem udbud og efterspørgsel på længere sigt. Dette kan bl.a. sikres ved, at eventuel ny kapacitet til målgruppen tilrettelægges med nye boliger, der kan anvendes fleksibelt til både midlertidigt og længerevarende ophold.

4.3 Eventuelle udfordringer i forhold til at sikre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel med afsæt i det nuværende antal pladser til målgruppen.

Som det fremgår ovenfor forventes der allerede i 2019, at være en samlet ubalance i udbud og efterspørgsel af længerevarende botilbud på op til 5-6 pladser.

Idet der ikke forventes at være ledig kapacitet på kridtsløjfen de næste 10 år forventes, der at være en samlet ubalance i udbud og efterspørgsel af længerevarende botilbud på op til 11-12 pladser i 2022.

Der forventes således være en stigende udfordring i forhold til at sikre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af længerevarende botilbud til målgruppen fremadrettet.

5 Konklusion

Jævnfør afsnit 2, er målgruppen som er en del af de nye henvendelser, overordnet defineret ved at matche målgruppen på Kridtsløjfen, som er voksne borgere med høretab og yderligere funktionsnedsættelser. Med dette har målgruppen behov for et længerevarende botilbud med enten vågen nattevagt eller rådighedsvagt/tilkald. Dette kan enten være botilbud efter almenboliglovens § 105 eller lov om social service § 108.

Målgruppen kan således ikke nøjes med bostøtte i egen bolig.

Som det fremgår af afsnit 4 forventes der med afsæt i det nuværende antal borgere med høretab og yderligere funktionsnedsættelser på CDH, at være behov for længerevarende botilbud til potentielt 7-10 borgere i 2020. Denne vurdering tager afsæt i kendskab til nuværende beboere på CDH samt aktuelle henvendelser og erfaringer på CDH om nye henvendelser om borgere i Jylland, som har behov for et længerevarende botilbud.

En del af kapaciteten til borgere med høretab kan leveres gennem CDH's nuværende tilbud med midlertidigt botilbud til voksne med høretab og CDH kan fortsat varetage en indsats for denne del af målgruppen fremadrettet. Som det fremgår af bilag A kan den samlede efterspørgsel i 2022 medføre et behov for yderligere 11-12 pladser med længerevarende botilbud til målgruppen i Jylland – ud over de borgere, der i dag anvender Kridtsløjfen. Som det fremgår af bilaget vurderes det, at 8 af disse 12 pladser vil blive anvendt af borgere fra kommuner i Nordjylland. Hertil er der i 2022 behov for 4 pladser med midlertidigt botilbud.

Eventuel ny kapacitet til målgruppen af borgere med høretab og yderligere funktionsnedsættelser kan eventuelt tilrettelægges med nye boliger, der kan anvendes fleksibelt til både midlertidigt og længerevarende ophold. Med dette opnås der en øget fleksibilitet i forhold til tilrettelæggelsen af kapacitet og tilbud til målgruppen af voksne med høretab og yderligere funktionsnedsættelser.

Bilag 1 - Analyse af behov for
boliger til voksne med høretab
og yderligere
funktionsnedsættelser

Specialektoren
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

3. maj 2018

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

Bilag A - Oversigt over forventet efterspørgsel efter pladser til voksne med høretab fra 2018 – 2022

Nedenfor fremgår prognose for antallet af voksne med høretab i Jylland (ud over nuværende borgere på Kridtsløjfen), der har nu eller på sigt vurderes at have behov for et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107 eller længerevarende botilbud efter servicelovens § 108. I oversigten er der medtaget oplysninger om borgernes betalingskommune.

Oversigten er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Navngivne borgere, herunder:
 - Nuværende borgere som er indskrevet på midlertidigt botilbud på CDH (§107) og som vurderes at have behov for et længerevarende botilbud.
 - Borgere som potentielt har behov for et længerevarende botilbud.
 - Konkrete henvendelser fra kommuner om borgere, som endnu ikke er indskrevet på CDH.

- Unavngivne borgere, med afsæt i:
 - Forventninger om henvendelser fra kommuner om nye borgere.

Ifølge prognosen er der i 2022 behov for yderligere 11 – 12 pladser med længerevarende botilbud (§ 108). Hertil er der behov for 4 pladser med midlertidigt botilbud (§ 107).

Årstal	Borgere med behov for § 107 tilbud	Borgere og betalingskommuner til § 107	Borgere med behov for § 108 tilbud	Borgere og betalingskommuner til § 108	Antal borgere i alt
2018	6	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 1 (Aalborg) - Navngivet borger 2 (Brønderslev) - Navngivet borger 3 (Jammerbugt) - Navngivet borger 4 (Morsø) - Navngivet borger 5 (Aalborg) - Navngivet borger 6 (Billund) 	4-5	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 9 (Brønderslev) - Navngivet borger 10 (Aalborg) - Navngivet borger 11 (Aarhus) - Navngivet borger 12 (Silkeborg) - Navngivet borger 13 kan evt. nøjes med bostøtte (Aalborg) 	10-11
2019	6	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 1 (Aalborg) - Navngivet borger 2 (Brønderslev) - Navngivet borger 5 (Aalborg) - Navngivet borger 6 (Billund) - Navngivet borger 7 (Aalborg) - Unavngivet borger 1 	5-6	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 9 (Brønderslev) - Navngivet borger 10 (Aalborg) - Navngivet borger 11 (Aarhus) - Navngivet borger 12 (Silkeborg) - Navngivet borger 13 kan evt. nøjes med bostøtte (Aalborg) - Navngivet borger 3 (Jammerbugt) 	11-12

2020	6	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 5 (Aalborg) - Navngivet borger 6 (Billund) - Navngivet borger 7 (Aalborg) - Navngivet borger 8 (Jammerbugt) - Unavngivet borger 1 - Unavngivet borger 2 	7-8	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 9 (Brønderslev) - Navngivet borger 10 (Aalborg) - Navngivet borger 11 (Aarhus) - Navngivet borger 12 (Silkeborg) - Navngivet borger 13 kan evt. nøjes med bostøtte (Aalborg) - Navngivet borger 1 (Aalborg) - Navngivet borger 2 (Brønderslev) - Navngivet borger 3 (Jammerbugt) 	13-14
2021	5	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 7 (Aalborg) - Navngivet borger 8 (Jammerbugt) - Unavngivet borger 1 - Unavngivet borger 2 - Unavngivet borger 3 	9-10	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 9 (Brønderslev) - Navngivet borger 10 (Aalborg) - Navngivet borger 11 (Aarhus) - Navngivet borger 12 (Silkeborg) - Navngivet borger 13 kan evt. nøjes med bostøtte (Aalborg) - Navngivet borger 1 (Aalborg) - Navngivet borger 2 (Brønderslev) - Navngivet borger 3 (Jammerbugt) - Navngivet borger 5 (Aalborg) - Navngivet borger 6 (Billund) 	14-15

2022	4	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 8 (Jammerbugt) - Unavngivet borger 2 - Unavngivet borger 3 - Unavngivet borger 4 	11-12	<ul style="list-style-type: none"> - Navngivet borger 9 (Brønderslev) - Navngivet borger 10 (Aalborg) - Navngivet borger 11 (Aarhus) - Navngivet borger 12 (Silkeborg) - Navngivet borger 13 kan evt. nøjes med bostøtte (Aalborg) - Navngivet borger 1 (Aalborg) - Navngivet borger 2 (Brønderslev) - Navngivet borger 3 (Jammerbugt) - Navngivet borger 5 (Aalborg) - Navngivet borger 6 (Billund) - Navngivet borger 7 (Aalborg) - Unavngivet borger 1 	15-16
------	---	--	-------	---	-------

Årshjul 2019		
Måned	Fora/aktør	Aktivitet
Jan. 2019	DAS 17. januar	<ul style="list-style-type: none"> - Orientering om at der udsendes skemaer vedr. indstillinger til nye tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde - Orientering om at der sendes skemaer til driftsherrerne for de lands- og landsdelsdækkende tilbud (afhænger af drøftelsen i KL's koordinationsforum den 14.11.18) - Finansieringsmodel Taleinstituttet - Igangsættelse af fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse
	DAS nytårsseminar 17. januar	<ul style="list-style-type: none"> - Strategiske drøftelser – hvad vil DAS kredsen i 2019?
Feb. 2019	Kommunerne/Regionen	<ul style="list-style-type: none"> - Anmodning om indstillinger fra driftsherrer der evt. ønsker nye tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde - Anmodning om indmeldinger fra driftsherrer vedr. kapacitet og belægning på lands- / landsdelsdækkende tilbud (afhænger af drøftelsen i KL's koordinationsforum den 14.11.18)
Mar. 2019	DAS 26. marts	-
	Kommuner/region	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejdelse og fremsendelse af årsrapporter vedr. det forstærkede samarbejde
	Ekspertpanelet	<ul style="list-style-type: none"> - Drøftelse om årsrapporter – er der opmærksomhedspunkter til DAS drøftelsen - Nye indmeldinger/udmeldinger vedr. tilbud til det forstærkede samarbejde som skal behandles
Apr. 2019	Dialog workshop om det forstærkede samarbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Midtvejs i aftaleperioden for det forstærkede samarbejde inviteres til en dialog workshop, hvor myndighed og driftsherre kan drøfte ønsker til indsatser på tilbuddene.
	Kommuner/region	<ul style="list-style-type: none"> - Indrapportering af borgerlister til udgiftsanalysen
Maj 2019	Vurdering af udbud og efterspørgsel	<ul style="list-style-type: none"> - Vurdering af sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel om rammeaftaletilbud og de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger
	DAS 21. maj	<ul style="list-style-type: none"> - Årlig drøftelse i DAS af tilbuddene under det forstærkede samarbejde, herunder behandling af årsrapporter - Udgiftsanalyse - Opfølgning på workshop om det forstærkede samarbejde
Aug. 2019	DAS 22. aug.	<ul style="list-style-type: none"> - Status på udmøntningen af Nordjysk Socialaftale
Okt. 2019	Kommunerne/region	<ul style="list-style-type: none"> - Takstindmelding – indmelding af endelige takster og tilbud til styringsaftalen for 2020
	Politisk temadag med brugerorganisationerne	<ul style="list-style-type: none"> - Tema afklares ved næste møde i dialogforum eks. emner for Nordjysk Socialaftale 2021-2022
	DAS 10. okt.	<ul style="list-style-type: none"> - Godkendelse af årshjul for 2019

Forslag fra DASSOS til Koordinationsforum vedr. Kofoedsminde

Sekretariat for Rammeaftaler
Prinsens Allé 5
8800 Viborg

Til brug for møde i KL's Koordinationsforum den 14. november 2018

Den 17. september 2018

Forslag fra DASSOS

Den administrative styregruppe i Midtjylland har ad flere omgange drøftet problematikken om stigende udgifter til Kofoedsminde og udtrykker bekymring for udviklingen. På baggrund heraf har DASSOS følgende bemærkninger og forslag, der ønskes inddraget i Koordinationsforums drøftelse af sagen:

- Set i lyset af at udgifterne til Kofoedsminde er steget markant gennem en årrække – og fortsat stiger - ønskes det at KL rejser finansieringsspørgsmålet i ministeriet.
- Set i lyset af geografiske forskelle i anvendelsen af Kofoedsminde til type 2 dømte (se nedenfor), bør det overvejes, hvorvidt der bør skabes en anden finansieringsmodel på denne pladstype, så de ikke omfattes af objektiv finansiering. Dette vil endvidere give incitament til at skabe gennemstrømning på Kofoedsminde. Type 2 domme indebærer, at borgeren kan anbringes i åbent eller sikret regi. Det er kommunen, der afgør anbringelsesformen. Det er dog værd at bemærke, at der skal være saglig begrundelse for beslutning om, at anbringe borgeren på en sikret plads, ligesom der er klageadgang for borgeren til Ankestyrelsen. Det står således ikke kommunen frit for om borgeren skal anbringes i åbent eller lukket regi.

Nedenfor er angivet to forslag til ændret finansieringsform for type 2 dømte:

- Forslag 1: En andel af udgifterne til de type 2 dømte dækkes via en afregningstakst som betales af den visiterende kommune. Den resterende andel dækkes via objektiv finansiering på tværs af kommunerne. En lignende model findes ift. finansiering af institutioner for kriminelle børn og unge. Herved sikrer man, at finansieringen i højere grad følger handlemuligheden.
- Forslag 2: På baggrund af de nedenfor redegjorte regionale forskelle i brugen af type 2 pladser foreslås en model, hvor udgifterne til type 2 dømte fordeles på baggrund af den regionale brug af pladserne. Den enkelte region kan herefter aftale, om man ønsker at udgifter fordeles efter objektivt grundlag i form af kommunernes befolkningsgrundlag – eller via en kombination af afregningstakst for den visiterende kommune og objektiv finansiering på tværs af kommunerne i regionen.
- Det bør ligeledes indgå i overvejelserne, at der ikke findes alternative anbringelsessteder til borgere, med en type 2 dom, som kommunen har bestemt skal overføres til sikret afdeling.

Baggrund

Kofoedsminde er et landsdækkende botilbud for domfældte udviklingshæmmede, der finansieres via objektiv finansiering og drives af Region Sjælland. Kofoedsminde har pligt til at modtage udviklingshæmmede borgere, der i henhold til Straffelovens §16 er erklæret uegnet til straf og derfor er dømt til en sikret afdeling.

Kofoedsminde sikrede afdeling er opnormeret fra 34 pladser i 2015 til 47 pladser i 2017, men har på trods heraf fortsat haft en høj overbelægning i 2017. Kommunerne har således både i 2015, 2016 og 2017 modtaget en større efterregulering af objektiv finansiering grundet overbelægning.

Udgifterne til objektiv finansiering af Kofoedsminde stiger kraftigt

Kommunernes udgifter til objektiv finansiering af Kofoedsminde er steget kraftigt gennem de seneste år. Samtidig ser stigningen ud til at fortsætte. Efterreguleringsregningen for 2017 opkræves først i 2019, men Silkeborg Kommune ved allerede nu, at det bliver 637.000 kr. – eller anslået til 40 mio. kr. på landsplan. Udviklingen i finansieringen af Kofoedsminde fremgår af nedenstående tabel.

	Silkeborg pr. borger	Kommunerne i den midtjyske region	I alt på landsplan
2014	14,19	18.125.096	79.836.510
2015	20,92	26.831.386	118.384.719
2016	23,09	29.858.603	131.763.206
2017	27,79	36.248.047	159.770.878

Ekstra-opkrævningerne er indregnet i det år de vedrører. Derfor fremgår udgiften til 2018 ikke af ovenstående tabel, fordi ekstra-opkrævningen for 2018 er ukendt.

Ny finansieringsbekendtgørelse

Region Sjælland har i juni 2018 sendt en orientering til landets kommuner, hvoraf det fremgår at aconto opkrævningen af den objektive finansiering til Kofoedsminde i 2019 vil udgøre 34,22 kr. pr. borger. Dette med henvisning til, at Region Sjælland ikke kan fortsætte praksis med at underbudgettere pladsantallet og hente betaling for overbelægning som meropkrævning, da en ændring i finansieringsbekendtgørelsen betyder at det ved meropkrævning ikke er muligt at indregne underskud på op til 5% af beregningsgrundlaget.

Dette er problematisk set i lyset af, at finansieringsbekendtgørelsen også tilskriver, at driftsherren ikke skal tilbagebetale de første 5% af et eventuelt overskud. Samtidig synliggør opkrævningen, at udgiften pr. borger er steget markant over en 5-årig periode - fra 14,19 kr. pr. borger i 2014 til 34,22 kr. pr. borger i 2019. Dette svarer til en udgiftsstigning på 141 %.

Drøftelser i Koordinationsforum

Foranlediget af kommunerne i Syddanmark drøftede Koordinationsforum problemstillingen vedr. øgede udgifter til Kofoedsminde på møde den 18. november 2016. Her blev det besluttet, at Syddanmark skulle udarbejde en afdækning af, hvordan området vedr. domfældte udviklingshæmmede udvikler sig.

På baggrund af afdækningen blev det på det efterfølgende møde i Koordinationsforum den 23. april 2017 blandt andet besluttet:

- At det bør undersøges yderligere hvilken pligt, Kofoedsminde har til at modtage type 2-borgere, herunder målgruppeafgrænsning og visitation
- At det skal afklares, hvor kompetencen ligger ift. kapacitetsudvidelser
- At der bør ske en vurdering af, hvorvidt type 2 borgere fortsat skal være omfattet af objektiv finansiering (type 1 bør fortsat være omfattet af objektiv finansiering)

Udviklingen i type 2 domte på Kofoedsminde

Der er de senere år sket en stor stigning i antal borgere med type 2-domme på den sikrede institution Kofoedsminde (jf. KL's budgetvejledning 2019, skrivelse 5-4 vedr. voksenhandicap). Pladser på Kofoedsminde er objektiv finansieret, mens pladserne på et af landets åbne §108 til målgruppen er takstfinansieret.

Af afdækningen fremgår fordelingen af kommuner, der i 2016 anbragte borgere med type 2 dom på en sikret afdeling på Kofoedsminde.

Kommuner fra	Antal borgere med type 2 dom på Kofoedsmindes sikrede afdeling	Andel borgere	Befolkningsandel
Syddanmark	9 borgere	26 %	22 %
Sjælland	10 borgere	28 %	15 %
Hovedstaden	8 borgere	23 %	30 %
Midtjylland	5 borgere	14 %	23 %
Nordjylland	3 borgere	9 %	10 %

Kilde: Bilag fra Region Sjælland på møde i Koordinationsforum den 18. november 2016.

Som tabellen viser, er der stor geografisk forskel på anvendelsen af tilbuddet, som bør tages i betragtning i finansieringsmodellen. Kommunerne i Region Syddanmark, Nordjylland og til dels Hovedstaden anbringer nogenlunde svarende til deres befolkningsandel, mens Region Midtjylland er underrepræsenteret og Region Sjælland er overrepræsenteret i opgørelsen.

Ny vejledning ift. anbringelse af borgere med domstype 2

På baggrund af drøftelserne i Koordinationsforum har KL haft en dialog med Børne- og Socialministeriet, som har præciseret Vejledning nr. 4 til serviceloven, som regulerer forholdene på Kofødsminde, så det bl.a. bliver tydeligt, at borgere med domstype 2 i første omgang skal anbringes på en åben afdeling. Vejledning om botilbud til voksne er trådt i kraft 21. februar 2018.

Den nye vejledning blev drøftet på møde i Koordinationsforum den 18. april 2018. Kommunerne opfordrede på mødet KL til at presse på for at få set på reglerne om den objektive finansiering for særligt domstype 2 borgere. Det blev besluttet, at punktet vedrørende objektiv finansiering og kommunernes visitering til tilbuddet tages op igen på næste møde i Koordinationsforum. Vedlagte bemærkninger fra DASSOS skal ses som et indspil til denne drøftelse.

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

(Præcisering af målgruppen til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, indstillingsret for regionsrådet og justering af visitationskriterierne til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling)

§ 1

I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015, med de ændringer, der følger af § 7 i lov nr. 656 af 8. juni 2018 og § 1 i lov nr. 691 af 8. juni 2017 foretages følgende ændringer:

1. I § 42 a, stk. 2, indsættes efter »tilbyde«: »patienter over 18 år«.
2. I § 42 b, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »handlekommune«: »eller regionsrådet i patientens bopælsregion«.
3. § 42 c, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og patienten har særlige sociale problemer, samt hvis ét eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- 1) Patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri
- 2) Opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling
- 3) Opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juni 2019.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

UDKAST

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger**Indholdsfortegnelse***1. Indledning****2. Lovforslagets hovedindhold**

2.1 Gældende ret

2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

2.3.1 Justering af visitationskriterierne til de særlige pladser

2.3.2 Indstillingsret for regionsrådet

2.3.3 Præcisering af persongruppen til de særlige pladser

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.****5. Administrative konsekvenser for borgere****6. Miljømæssige konsekvenser****7. Forholdet til EU-retten****8. Hørte myndigheder og organisationer mv.****9. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Efter en række alvorlige hændelser i 2016 på botilbud satte regeringen et skærpet fokus på den eksisterende indsats i den regionale psykiatri, på botilbuddene og samarbejdet imellem disse, samt håndtering af behovene hos en mindre gruppe særlig udsatte personer med blandt andet svære psykiske lidelser og udadreagerende og uforudsigelig adfærd.

Regeringen indgik på denne baggrund i efteråret 2016 en bred politisk aftale med satspuljepartierne om at afsætte 400 mio. kr. til en handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud. Som en del af aftalen vedtog Folketinget i juni 2017 at etablere hjemmel til en ny type særlige pladser på psykiatrisk afdeling i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (herefter psykiatriloven).

Formålet med oprettelsen af de særlige pladser er at stabilisere en mindre gruppe særligt udsatte personer med behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret indsats. Denne behandlingsindsats skal medvirke til at reducere antallet af voldepisoder og konflikter på bosteder, og give tryggere forhold for både medarbejdere og de øvrige beboere på bostederne.

Efter vedtagelsen af reglerne om de særlige pladser har der dog vist sig udfordringer med, i tilstrækkeligt omfang, at visitere patienter til de særlige pladser, og en stor del af pladserne står således tomme.

Danske Regioner og KL har i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2018 samt ved drøftelser med Sundheds- og Ældreministeriet bemærket, at visitationskriterierne i psykiatriloven efter deres vurdering begrænser muligheden for at visitere alle patienter i den relevante målgruppe.

Da de særlige pladser ikke er blevet anvendt i det omfang, der var intentionen med vedtagelsen af loven, ønsker regeringen at justere visitationskriterierne til de særlige pladser. Lovforslaget har således til hensigt at sikre, at visitationskriterierne i psykiatriloven ikke virker unødigt begrænsende, og at der i højere grad bliver visiteret patienter til de særlige pladser inden for den relevante målgruppe.

Med lovforslaget stilles der forslag om at lempe tre af de seks visitationskriterier i psykiatriloven, ligesom det foreslås, at der alene skal ske opfyldelse af fire af visitationskriterierne. For bedre at bringe den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov i spil, stilles der endvidere forslag om, at også regionsrådet i patientens bopælsregion får mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til en særlig plads.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Gældende ret

Det følger af psykiatrilovens § 42 a, stk. 2, at formålet med de særlige pladser er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og forbedre patientens evne til at mestre hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehandling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og aktiviteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre patienter og medarbejdere og at forebygge anvendelse af tvang over for målgruppen.

For så vidt angår personkredsen omfattet af psykiatrilovens § 42 a, fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for bestemmelsen, at der er tale om frivillige ophold for patienter, som skal afgive informeret samtykke til opholdet efter de almindelige regler i kapitel 5 i sundhedsloven. Det fremgår endvidere, at børn og unge under 18 ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Efter psykiatrilovens § 42 b, stk. 3, udfærdiger visitationsforummet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune snarest og senest inden 14 kalenderdage en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier, jf. § 42 c, er opfyldt. Forud for fremsendelse af indstillingen til kommunalbestyrelsen skal patienten og en eventuel værge eller en anden relevant person i patientens netværk så vidt muligt inddrages, og eventuelle bemærkninger fra de pågældende skal indgå i indstillingen.

Det er således alene kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune, som kan anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune.

I henhold til psykiatrilovens § 42 c, stk. 1, skal visitationen til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Der kan visiteres til et ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre uforudsigelig i sin adfærd, har en svær psykisk lidelse, særlige sociale problemer, og hvis patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri. Opholdet skal derudover vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, ligesom opholdet på baggrund af en begrundet formodning skal vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Samtlige af de seks visitationskriterier skal således være opfyldt for, at en patient kan visiteres til en særlig plads.

Bestemmelsen betyder endvidere, at patienten ikke bør være indskrevet på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis vedkommendes behov kan dækkes via andre indsatser efter serviceloven, herunder socialpædagogisk bistand, botilbud m.v.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for bestemmelsen, at faren som nævnt i nr. 1 skal være nærliggende og væsentlig. Farlighedsbegrebet omfatter en vis kvalificeret og aktuel fare, herunder også trusler om vold, brandstiftelse og lignende handlinger.

Kriteriet i nr. 2 om tilstedeværelse af en svær psykisk lidelse omfatter et meget bredt spektrum af tilstande, med lidelser af meget forskellig karakter i forhold til årsag, naturhistorie, fremtrædelsesform m.v., ligesom de enkelte tilstande, uanset diagnose, hos den enkelte kan fremtræde meget varierende sværhedsgrad. Efter kriteriets ordlyd skal der således foreligge en diagnose hos patienten.

Kriterium nr. 3 om særlige sociale problemer indebærer, at blandt andet patienter med psykiatriske lidelser, misbrug eller en flerhed af sociale problemer, som samtidig fx ikke kan bo for sig selv og har brug for hjælp og støtte til at klare hverdagen, vil kunne være omfattet.

Kriterium nr. 4 om at patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, indebærer, at patienten enten har været indlagt 3-5 gange inden for det seneste år, eller minimum 2-3 uger inden for det seneste år.

Kriterium nr. 5 indebærer, at opholdet skal vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling. Det er dermed forudsat i lovbemærkningerne, at målgruppen for de særlige pladser er en mindre gruppe patienter, der har behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret indsats, der rummer både behandling for psykiske lidelser, en social indsats, rehabilitering og i mange tilfælde også misbrugsbehandling. Patienterne vil være patienter, som er særligt udsatte med svære psykiske lidelser, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, gentagne indlæggelser, afbrudt behandlingsforløb og ofte misbrug og/eller dom til behandling, og patienterne lever således relativt kaotiske liv med stor ustabilitet.

Kriterium nr. 6 indebærer, at visitationsforummet skal foretage en vurdering af, om opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold. Målgruppen for de særlige pladser er patienter med udadreagerende og uforudsigelig adfærd og ofte misbrug og/eller dom til behandling.

2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

De første særlige pladser på psykiatrisk afdeling stod klar til brug i marts 2018, og primo oktober 2018 var der blevet oprettet 83 særlige pladser på psykiatrisk afdelinger rundt omkring i landet.

Kun få borgere er dog blevet visiteret til en særlig plads, hvorfor en stor del af pladserne står tomme. Således stod 43 ud af de 83 særlige pladser tomme primo oktober 2018.

Danske Regioner og KL har i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2018 samt ved drøftelser med Sundheds- og Ældreministeriet bemærket, at det er deres vurdering, at visitationskriterierne begrænser muligheden for at visitere alle patienter i den relevante målgruppe. Ud over opfyldelsen af

de konkrete kriterier, har det endvidere vist sig unødigt begrænsende, at patienter, som opfylder størstedelen, men ikke samtlige seks kriterier, og som vurderes at få gavn af ophold af en særlig plads, ikke kan visiteres hertil.

Sundheds- og Ældreministeriet finder det på den baggrund hensigtsmæssigt at justere visitationskriterierne for ophold på en særlig plads, for at sikre, at der i højere grad bliver visiteret særligt udsatte personer med behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret til de særlige pladser. Dette vil kunne medvirke til at reducere antallet af voldepisoder og konflikter på bosteder og give tryggere forhold for både medarbejdere og de øvrige beboere på bostederne.

Det foreslås derfor, at tre af visitationskriterierne justeres, og at der alene skal ske opfyldelse af fire ud af de seks af visitationskriterier. Der stilles endvidere forslag om, at også regionsrådet i patientens bopælsregion får mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til en særlig plads, ligesom det med lovforslaget forudsættes, at varigheden af opholdet på en særlig plads typisk vil være mellem tre til 12 måneder.

2.3.1 Justering af visitationskriterierne til de særlige pladser

Med den foreslåede ændring vil det fremgå af § 42 c, stk. 1, at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, hvis patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og hvis patienten har særlige sociale problemer. Disse tre betingelser vil efter forslaget skulle være opfyldt. Derudover skal ét af følgende kriterier være opfyldt: Patientens forløb skal være karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, patientens ophold skal vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, eller opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at de tre første visitationskriterier i § 42, c, stk. 1, skal være opfyldt, samt herudover blot én af visitationskriterierne i bestemmelsens nr. 1-3. Det bemærkes i den forbindelse, at de tre første kriterier betragtes som de mest væsentlige i forbindelse med visitationen til ophold på en særlig plads på psykiatrisk afdeling.

Det foreslås, at farlighedskriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 1 lempes, således, at det vil være tilstrækkeligt, at patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre. Farlighedsbegrebet vil således ikke længere nødvendigvis omfatte et krav om en vis kvalificeret og aktuel fare. Det vil være tilstrækkeligt, hvis eksempelvis personale på et bosted eller lignende vurderer, at patienten er i risiko for at blive til fare for andre eller utilregnelig i sin adfærd.

Det foreslås derudover, at kriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 2 lempes, således, at patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse. Med ændringen vil det fremover ikke være påkrævet, at patienten har fået stillet en endelig diagnose, for at blive visiteret til en særlig plads på psykiatrisk afdeling. Formålet med forslaget er at undgå situationer, hvor patienter grundet eksempelvis afbrudte

behandlingsforløb og kaotiske livsforhold ikke har fået stillet en endelig diagnose, men sundhedspersoner formoder, at patienten har en svær psykisk lidelse.

Det foreslås endvidere, at kriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 5 lempes således, at opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling. Baggrunden for ændringen er, at det i praksis har vist sig udfordrende for visitationsforummet at vurdere, om opholdet på en særlig plads på psykiatrisk afdeling vil have ”afgørende” betydning for patienten. Det vil således være mere hensigtsmæssigt, at visitationsforummet foretager en vurdering af, om et ophold på en særlig plads vil være bedst egnet for at kunne imødekomme patientens særlige behov. Det vil fortsat være et krav, at opholdet kun tilbydes til patienter, hvis behov ikke kan dækkes via andre indsatser i serviceloven.

Det forudsættes med lovforslaget, at varigheden af opholdet på en særlig plads vil være mellem tre til 12 måneder. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, som dannede grundlag for lovforslaget om de særlige pladser, at den vejledende behandlingsperiode er tre til seks måneder. Dette er efter KL’s praktiske erfaringer for kort tid i forhold til den behandlingsindsats, der typisk vil være behov for, da der blandt andet skal være en dialog med borgeren samt planlægning af opholdet. Længden af opholdet vil dog skulle fastsættes ud fra en konkret lægefaglig vurdering, og nogle patienters ophold på en særlig plads vil således være kortere end tre måneder, mens andres vil være længere end 12 måneder. Det forudsættes dog, at opholdet på en særlig plads på psykiatrisk afdeling fortsat er af midlertidig karakter.

2.3.2 Indstillingsret for regionsrådet

På baggrund af at de særlige pladser ikke er blevet anvendt i det forventede omfang, finder Sundheds- og Ældreministeriet det hensigtsmæssigt, at den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov bringes bedre i spil ved vurderingen af patienter, som allerede har en kontakt med det regionale sygehusvæsen. Det er således hensigten, at eksempelvis en overlæge eller andre ansatte tilknyttet en psykiatrisk afdeling, som har kendskab eller indsigt i en patients behov, får bedre mulighed for at gøre regionsrådet opmærksomme på, at det kunne være gavnligt for en patient at blive visiteret til en særlig plads.

Med den foreslåede ændring vil det således fremgå af § 42 b, stk. 3, 1. pkt., at både kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune og, som noget nyt, også at regionsrådet i patientens bopælsregion, kan anmode visitationsforummet om snarest og senest inden for 14 kalenderdage at udfærdige en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser,

Det bemærkes, at det med forslaget fortsat vil være kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune, der træffer afgørelse om visitation af patienten til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, jf. § 42 b, stk. 1.

2.3.3 Præcisering af persongruppen til de særlige pladser

Det fremgår alene af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for indførslen af § 42 a, stk. 2, at børn og unge under 18 år ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser.

Sundheds- og Ældreministeriet finder det på denne baggrund hensigtsmæssigt at præcisere dette direkte i loven.

Med den foreslåede ændring vil det således udtrykkeligt fremgå af § 42 a, stk. 2, at formålet med pladserne er at tilbyde patienter over 18 år en intensiv og helhedsorienteret behandling.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for det offentlige. Der vil dog være positive konsekvenser i forhold til en bedre kapacitetsudnyttelse af de særlige pladser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [1. november 2018 til den 30. november 2018] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Danske Regioner, KL, Regionernes Lønnings- og Takstnævn, Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Syddanmark, Region Midtjylland, Region Nordjylland, 3F, Ansatte Tandlægers Organisation, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Optikerforening, Dansk Kiropraktor Forening, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykoterapeutforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandplejerforening, Danske Bandagister, Danske Bioanalytikere, Danske Dental Laboratorier, Danske Fodterapeuter, Danske Fysioterapeuter, De Offentlige Tandlæger, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyr lægeforening, Ergoterapeutforeningen, Farmakonomforeningen, FOA, Foreningen af Kliniske Diætister, Foreningen af Speciallæger, Jordemoderforeningen, Landsforeningen

af Kliniske Tandteknikere, Lægeforeningen, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber, Praktiserende Lægers Organisation, Praktiserende Tandlægers Organisation, Psykolognævnet, Radiograf Rådet, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Yngre Læger, Alzheimerforeningen, Bedre Psykiatri, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Ældreråd, Det Centrale Handicapråd, Diabetesforeningen, Gigtforeningen, Hjernesagen, Hjerteforeningen, Høreforeningen, Kost- og Ernæringsforbundet, Kræftens Bekæmpelse, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen LEV, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (LMS), Landsforeningen SIND, Patientforeningen, Patientforeningen i Danmark, Patientforeningernes Samvirke, Scleroseforeningen, Sjældne Diagnoser, Udviklingshæmmedes Landsforbund, ÆldreForum, Ældresagen, Advokatrådet, Brancheforeningen for Private Hospitaler og Klinikker, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT – Råd for IT-og persondatasikkerhed, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi, Dansk Selskab for Retsmedicin, Dansk Standard, Danske Dental Laboratorier, Danske Seniorer, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Forbrugerrådet, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Forsikring & Pension, Retspolitisk Forening, Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, Ankestyrelsen, Datatilsynet, Den Nationale Videnskabsetiske Komité, Det Ethiske Råd, Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet, Færøernes Landsstyre, Grønlands Selvstyre, Institut for Menneskerettigheder, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, Patienterstatningen, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden på Grønland, Rigspolitiet, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Socialt Udsatte, Statens Serum Institut, Sundhedsstyrelsen, Sundhedsdatastyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed, Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Socialministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Statsministeriet, Kirkeministeriet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Positive konsekvenser i forhold til en bedre kapacitetsudnyttelse af de særlige pladser	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering		Nej

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1.

Det følger af psykiatrilovens § 42 a, stk. 2, at formålet med pladserne er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og forbedre patientens evne til at meste hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehandling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og aktiviteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre patienter og medarbejdere og at forebygge anvendelsen af tvang over for målgruppen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for § 42 a, stk. 2, at børn og unge under 18 år ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser.

Det foreslås at ændre § 42 a, stk. 2 således, at det udtrykkeligt fremgår, at formålet med pladserne er at tilbyde patienter over 18 år en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at præcisere den allerede afgrænsede personkreds direkte i loven.

Til nr. 2.

Det følger af psykiatrilovens § 42 b, stk. 3, at visitationsforummet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune snarest og senest inden 14 kalenderdage udfærdiger en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier, jf. § 42 c, er opfyldt. Forud for fremsendelse af indstillingen til kommunalbestyrelsen skal patienten og en eventuel værge eller anden relevant person i patientens netværk så vidt muligt inddrages, og eventuelle bemærkninger fra de på pågældende skal indgå i indstillingen.

Det foreslås med en ændring af § 42 b, stk. 3, at fastsætte, at ikke kun patientens handlekommune, men også regionsrådet i patientens bopælsregion, skal have mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at bringe den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov bedre i spil ved vurderingen af patienter, som allerede har en kontakt med det regionale sygehusvæsen.

Til nr. 3.

Det følger af psykiatrilovens § 42 c, stk. 1, 2. pkt., at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har en svær psykisk lidelse, patienten har særlige sociale problemer, og hvis patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale

psykiatri. Opholdet skal desuden vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, og opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller indkøbe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Det foreslås at nyaffatte § 42 c, stk. 1, 2. pkt., og dermed fastsætte, at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og patienten har særlige sociale problemer. Disse tre betingelser vil efter forslaget skulle være opfyldt. Derudover skal et af følgende kriterier være opfyldt: Patientens forløb skal være karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, patientens ophold skal vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, eller opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Det vil betyde, at kriterierne ikke virker unødigt begrænsende for visitationen af patienter til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Til § 2

Bestemmelsen vedrører lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Det foreslås med bestemmelsen, at loven træder i kraft den 1. juni 2019.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det følger af § 47 i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at den ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., jf. lov- bekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015, med de ændringer, der følger af § 7 i lov nr. 656 af 8. juni 2018 og § 1 i lov nr. 691 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 42 a. [---]</p> <p><i>Stk. 2.</i> Formålet med pladserne er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og bor- bedre patientens evne til at mestre hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehand- ling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og akti- viteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepi- soder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre pa- tienter og medarbejdere og at forebygge anvendelsen af tvang over for målgruppen.</p>	<p>1. I § 42 a, stk. 2, indsættes efter »tilbyde«: »patienter over 18 år«.</p>
<p>§ 42 b. [---]</p> <p><i>Stk. 2.</i> [---]</p> <p><i>Stk. 3, 1. pkt.</i> Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune udfærdiger visitationsforum- met snarest og senest inden for 14 kalenderdage en ind- stilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekom- mune om visitation til en af de særlige pladser på psyki- atrisk afdeling. [---]</p>	<p>2. I § 42 b, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »handlekom- mune«: »eller regionsrådet i patientens bopælsregion«.</p>
<p>§ 42 c, stk. 1. Visitationen til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Der kan visiteres til et ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling hvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre uforudsigelig i sin adfærd, 2) patienten har en svær psykisk lidelse, 3) patienten har særlige sociale problemer 4) patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæg- gelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri. 5) opholdet vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, og 	<p>3. § 42 c, stk. 1, 1. pkt., affattes således: »Der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afde- ling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, hvis patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, hvis patienten har særlige sociale problemer, og hvis ét eller flere af følgende kriterier er opfyldt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæg- gelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, eller 2) opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behand- ling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugs- behandling, eller 3) opholdet på baggrund af en begrundet formodning vur- deres at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage

6) opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.	eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.«
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2019.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.</p> <p>Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.</p>

Behov for tilpasning af kapacitet på de særlige pladser i psykiatrien

Til formandsskabet i Kommunernes Landsforening, Jacob Bundsgaard, Aarhus og Martin Damm, Kalundborg

Kære Jacob Bundsgaard og Martin Damm

Vi skriver til jer vedrørende de særlige pladser i psykiatrien.

Vi oplever, at der er åbnet for mange af de særlige pladser i psykiatrien i Region Hovedstaden sammenholdt med kommunernes behov. Nærværende brev understrejer og uddyber denne problemstilling, til trods for vores drøftelser om netop de særlige pladser på vores fælles formandsmøde i udgangen af august.

Det vil få store konsekvenser for borgerne, da kommunerne i fællesskab skal finansiere tomgang/overkapacitet på de særlige pladser. Kommunerne oplever allerede i dag stigende udgifter til at dække borgernes faktiske behov på det specialiserede område. Når vi også skal afholde udgifter til pladser, vi ikke har brug for, vil det alt andet lige fragå nødvendige indsatser til udsatte borgere.

Antallet af pladser overstiger klart behovet

Vi ønsker at gøre det helt klart, at det faste antal af særlige pladser i psykiatrien, som er bestemt af ministeren, skaber bekymringer i kommunerne. Antallet af særlige pladser i psykiatrien er ikke fastsat med udgangspunkt i kommunernes behov, hvilket medfører overkapacitet og hermed pladser, der ender med at stå tomme, medarbejderressourcer der ikke bliver brugt m.v.

De første 32 særlige pladser i psykiatrien åbnede for Region Hovedstadens kommuner i Frederikssund tilbage i juni måned og de resterende 15 pladser, der er planlagt i hovedstadsregionen, forventes at være klar til ibrugtagning ultimo november. Status er i dag, at der er indskrevet fire borgere på de særlige pladser i psykiatrien, og at der i alt har været 11 anmodninger fra kommunerne. Det vil sige, at 28 særlige pladser i psykiatrien står ubenyttede hen på nuværende tidspunkt, mens medarbejderkapacitet ligeledes går til spilde. Kommunerne finansierer

Dato: 3. september 2018

Sags ID: SAG-2017-03080
Dok. ID: 2614853

E-mail: SSAN@kl.dk
Direkte:

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 1 af 2

dette gennem en objektiv finansieringsnøgle, og det vil medføre en estimeret ekstraregning til kommunerne i region hovedstaden på kr. 26.000.000 i 2018. Såfremt efterspørgslen er den samme i 2019 på kr. 67.000.000.

De særlige pladser er ikke den rigtige løsning

Af kommunernes økonomiaftale for 2019 fremgår problematikken omkring antallet af særlige pladser i psykiatrien og muligheden for opblødning af visitationskriterierne. Regeringen vil drøfte justeringer af visitationskriterier til de særlige pladser i psykiatrien med henblik på at ændre disse.

KKR Hovedstaden mener ikke, at dette er tilfredsstillende, da udfordringerne med de særlige pladser i psykiatrien kun i begrænset omfang drejer sig om for stramme visitationskriterier. Det er KKR Hovedstadens opfattelse, at hovedudfordringen er, at det fra centralt hold er besluttet at oprette et alt for højt antal pladser i psykiatrien med en fast pris uden hensyntagen til, hvor stort behovet er.

I kommunerne skal vi visitere borgerne til de pladser/botilbud, der bedst imødekommer borgernes behov. Det kan i nogle tilfælde være de særlige pladser, der kan være behov for, fx når der er tale om borgere, vi har svært ved at rumme og hjælpe på kommunale botilbud. Vi kan ikke tvinge borgerne ind på de særlige pladser og det er klart vores vurdering, at langt fra alle borgere i målgruppen vil tage imod det tilbud, der er.

Det efterlader så kommunerne med en markant og særdeles dyr tomgangskapacitet. Vi har som kommuner intet ønske om at skulle henvise borgere, vi som udgangspunkt selv kan hjælpe i kommunale tilbud i borgerens nærmiljø, til de særlige pladser i psykiatrien for at sikre, at de bliver fyldt op. Men omvendt vil det være økonomisk uforsvarligt at betale millioner af kroner til at finansiere tomme pladser, der ikke kommer nogle borgere til gavn. Desuden kan vi som kommuner frygte, at hvis pladsernes kapacitet ikke ændres, vil kommunerne komme til at finansiere en udvidelse af kapaciteten i den regionale behandlingspsykiatri.

KKR Hovedstaden foreslår derfor, at de planlagte 47 særlige pladser i psykiatrien i Region Hovedstaden revurderes med udgangspunkt i kommunernes behov, herunder at kommunerne og Region Hovedstaden i samarbejde løbende kan tilpasse antallet af særlige pladser i psykiatrien til behovet for særlige pladser.

Med venlig hilsen

Steen Christiansen
Formand for KKR Hovedstaden

Karsten Søndergaard
Næstformand for KKR Hoved

Dato: 3. september 2018

Sags ID: SAG-2017-03080
Dok. ID: 2614853

E-mail: SSAN@kl.dk
Direkte:

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 2 af 2

Behov for tilpasning af kapacitet på de særlige pladser i psykiatrien

Til formandskabet i Kommunernes Landsforening, Jacob Bundsgaard og Martin Damm

Kære Jacob Bundsgaard og Martin Damm

Vi er blevet bekendt med, at KKR hovedstaden har henvendt sig til jer omkring de særlige psykiatripladser.

Fra KKR Midtjylland vil vi gerne tilslutte os denne henvendelse, idet vi ligesom Hovedstaden oplever, at der er åbnet for mange af de særlige pladser i psykiatrien i Region Midtjylland sammenholdt med kommunernes behov.

Vi ønsker på denne baggrund at KL fastholder presset overfor ministeren ift. behovet for ændring af finansieringsmodellen, ligesom KL opfordres til at presse på for en løsning, hvor kommuner og region gives mulighed for at fastsætte antallet af pladser i årlige rammeaftaler ud fra en behovsbetragtning.

Ligesom i Hovedstaden vurderer vi, at det vil få store konsekvenser for borgerne, at vi som kommuner skal finansiere tomgang og overkapacitet på de særlige pladser. Kommunerne oplever stigende udgifter til at dække borgernes faktiske behov på det specialiserede område. Når vi også skal afholde udgifter til pladser, vi ikke har brug for, vil det alt andet lige fragå nødvendige indsatser til udsatte borgere. Dertil kommer, at kommunen ofte kan have udgiften til den plads borgeren kommer fra.

Den aktuelle situation i Midtjylland

Det er fastsat af ministeren, at der skal etableres 32 særlige pladser i Midtjylland. Dette antal er *ikke* fastsat med udgangspunkt i kommunernes behov, hvilket allerede inden fuld indfasning af pladserne medfører overkapacitet og dermed pladser, der står tomme, medarbejderressourcer der ikke bliver brugt m.v.

De første 21 særlige pladser i Midtjylland åbnede den 1. maj 2018. 7 af disse pladser er etableret med midlertidig placering i AUH afdeling P med henblik på permanent placering af 16 pladser i Psykiatrisk Center i Skejby i december 2018. I Regionspsykiatrien Midt er der etableret 14 pladser midlertidigt med henblik på permanent placering af 16 pladser i det kommende Psykiatriske Center i Gødstrup i 2020.

Status på anvendelsen af pladserne er, at der pt. er indskrevet 8 borgere på de særlige pladser, og at der i alt har været 15 anmodninger. Det vil sige, at der aktuelt er 13 af de etablerede pladser, der ikke anvendes. Kommunerne finansierer dette gennem en objektiv finansieringsnøgle, og de tomme pladser forventes at medføre en estimeret ekstraregning til kommunerne i Midtjylland på samlet set 14. mio. kr. i 2018, hvis efterspørgslen ikke ændrer sig året ud.

Initiativer fra kommunal side

På den baggrund er vi fra kommunal side gået i dialog med Region Midtjylland om, hvordan de overskydende ressourcer kan anvendes bedst muligt. Der er aftalt en besøgsrunde fra de særlige pladser ud på de kommunale botilbud for at skabe opmærksomhed om tilbuddet. Desuden overvejes det, om der kan følge medarbejderressourcer fra de særlige pladser med ud på borgerens tilbud/bopæl, når borgeren udskrives.

Disse initiativer skal være med til at sikre, at de mange penge, der finansieres af kommunerne – uanset om der er borgere til pladserne eller ej – kan gøre gavn for borgerne. Men løsningen er langt fra optimal, set i forhold til at kommunerne hver eneste måned betaler store summer for pladser, der står tomme hen.

De mange ressourcer der i dag går til tomgang bør anvendes på et udfordret område, hvor der samlet set er mangel på ressourcer - f.eks. ved et styrket fokus på efterværn fra de særlige pladser - og at de gode psykiatrifaglige kompetencer på de særlige pladser også anvendes til at arbejde forebyggende ud på de bosteder, hvor målgruppen i dag allerede har pladser.

Der skal mere til end justering af visitationskriterier

Af kommunernes økonomiaftale for 2019 fremgår problematikken omkring antallet af særlige pladser i psykiatrien og muligheden for opblødning af visitationskriterierne. Regeringen vil drøfte justeringer af visitationskriterier til de særlige pladser i psykiatrien med henblik på at ændre disse.

Den pågåede justering af visitationskriterierne er et relevant og kærkomment initiativ, som vi fra KKR Midtjylland bakker op om. Det pågår en god dialog herom i det tværregionale forum om de særlige pladser.

Men ligesom i KKR Hovedstaden er opfattelsen i Midtjylland, at dette er utilstrækkeligt, da udfordringerne med de særlige pladser kun i begrænset omfang drejer sig om for stramme visitationskriterier. Hovedudfordringen er, at det fra centralt hold er besluttet at oprette et alt for højt antal pladser i psykiatrien med en fast pris uden hensyntagen til, hvor stort behovet er.

I kommunerne skal vi visitere borgerne til de pladser/botilbud, der bedst imødekommer borgernes behov. Det kan i nogle tilfælde være de særlige pladser, der kan være behov for, fx når der er tale om borgere, vi har svært ved at rumme og hjælpe på kommunale botilbud. Vi kan ikke tvinge borgerne ind på de særlige pladser og det er klart vores vurdering, at langt fra alle borgere i målgruppen vil tage imod det tilbud, der er.

Vi har som kommuner intet ønske om at skulle henvise borgere, vi som udgangspunkt selv kan hjælpe i kommunale tilbud i borgerens nærmiljø, til de særlige pladser i psykiatrien for at sikre, at de bliver fyldt op.

Men omvendt vil det være økonomisk uforsvarligt at betale millioner af kroner til at finansiere tomme pladser, der ikke kommer nogle borgere til gavn. Desuden kan vi som kommuner frygte, at hvis pladsernes kapacitet ikke ændres, vil kommunerne komme til at finansiere en udvidelse af kapaciteten i den regionale behandlingspsykiatri.

KKR Midtjylland foreslår derfor - på linje med det fremsendte forslag fra KKR Hovedstaden - at de planlagte 32 særlige pladser i psykiatrien i Region Midtjylland revurderes med udgangspunkt i kommunernes behov, herunder at kommunerne og Region Midtjylland i samarbejde løbende kan tilpasse antallet af særlige pladser i psykiatrien til behovet for særlige pladser.

Med venlig hilsen

Torben Hansen

Formand for KKR Midtjylland

Steen Vindum

Næstformand for KKR Midtjylland

KL og Danske Regioner: Omdan de 150 særlige pladser

De 150 særlige pladser, som er beregnet til de mest udsatte borgere, står tomme hen. Derfor opfordrer KL og Danske Regioner nu regeringen til at konvertere pladserne til sengepladser i psykiatrien.

Det er helt uacceptabelt, at over halvdelen af de særlige pladser i psykiatrien, som skulle hjælpe de allermost udsatte borgere, står gabende tomme.

Derfor opfordrer parterne nu regeringen, der i disse dage forhandler om 1 milliard til psykiatrien med satspuljepartierne og gennem finanslovsforhandlinger, til endegyldigt at skrotte modellen, som ikke har vist sig at fungere i praksis. KL og Danske Regioner foreslår i stedet, at pladserne omlægges til ordinære sengepladser i psykiatrien, men stadig reserveret til den samme gruppe af særligt udsatte patienter, som den nuværende ordning er tiltænkt.

"Både kommuner og regioner er gået helhjertet ind i arbejdet med at få modellen til at virke, men vi må erkende, at det ikke er muligt under de nuværende forudsætninger. Nu er det på tide, at vi sørger for en løsning, der sikrer den fornødne behandling og støtte til de mennesker, der så hårdt har brug for den og samtidig skaber ordentlige vilkår for medarbejdere og beboere i socialpsykiatrien," siger KL-formand Jacob Bundsgaard.

Løser ikke opgaven

Og i Danske Regioner mener man heller ikke, at de 150 særlige pladser er den rigtige løsning på udfordringen:

"Vi må erkende, at de nye særlige pladser ikke løser den opgave, de var tiltænkt. Opgaven med at forebygge vold og skabe større sikkerhed for medarbejderne og beboere i socialpsykiatrien er der fortsat, og der er stadig et behov for at skabe mere stabile rammer for behandlingen af gruppen af de mest udsatte borgere. Men når pladserne står tomme, bliver opgaven ikke løst. Derfor må vi ændre konstruktionen," siger Stephanie Lose, der er formand for Danske Regioner.

KL og Danske Regioner opfordrer derfor regeringen til at afsætte 190 millioner kroner til en omlægning af de særlige pladser samt en styrkelse af socialpsykiatrien. Den nye model indebærer, at de 150 pladser omdannes til ordinære psykiatriske sengepladser, som skal ligge de samme steder, som de gør nu.

Fremover skal visitation foretages af en læge, som i de øvrige psykiatriske behandlingstilbud, men så vidt muligt i samarbejde med borgeren selv. Det primære sigte med pladserne skal fortsat være at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter og bidrage til bedre tryghed og sikkerhed for borgere og medarbejdere. Samtidig skal anvendelsen af tvang nedbringes.

"Det er uholdbart med så mange tomme pladser i psykiatrien dør om dør med andre sengeafsnit, hvor personalet løber stærkt hver eneste dag for at behandle så mange patienter som muligt. Mulighederne for at rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere til den opgave, som de særlige pladser er sat i verden for at løse, er heller ikke de bedste, når der ingen patienter er," siger Stephanie Lose.

Tomme pladser gør ingen gavn

Forslaget indebærer også, at de kommunale midler, som i dag går til finansieringen af de særlige pladser nu i stedet skal bruges på at fastholde og styrke de kommunale socialpsykiatriske tilbud til de allermost psykisk syge.

"Ud over det åbenlyst tåbelige i, at borgerne ikke får gavn af pladserne, når de står tomme hen, så betyder den nuværende model også, at kommunerne betaler rigtig mange penge til ingenting. Det er penge, som vi må tage ud af socialpsykiatrien, hvor vi i høj grad har brug for dem," siger Jacob Bundsgaard.

Som udgangspunkt skal indlæggelse basere sig på motivation og ske med samtykke, men tvangsindlæggelse skal fremover være en mulighed, hvis kriterierne er opfyldt.